

אחסידישע מלוה מלכה

**מיט הדה"ח ר' אברם צבי אונגער שליט"א
סיפורי צדיקים מקודימים בטוב טעם ודעת**

גליון ג"א / סיפורים צדיקים יארצייטן השבוע / פרשת תולדות / מרכזון תשפ"ה

ר' הערש האט געדרפט אנקומען. האט אים דער רוזינער געזאגט: "ווארט דא אין טובו, וויל באלאד ווועט דא אנקומען א צדיק, וואס איז דו ווועסט אנקוקן זיין צורה זאלסטו וויסן איז דו האסט געצען א מלאר".

דער איד וואס האט געהרט וואס דער רוזינער זאגט אויף רביה ר' הערש, האט ער געוואלט הערען וואס רביה ר' הערש זאגט אויפן רוזינער. איז וווען רביה ר' הערש איז געגענגען פונעם רוזינער צו זיין אקסניה, איז דער איד אים נאכגענאנגען און געפרעט: "וואס זאגט איר אויפן רוזינער?"

האט רביה ר' הערש גענטפערט: "איך קען אייך גארניישט זאגן, יע策ט האב איך נאר געזען זיין נאז, איז דער אויבערשטער ווועט העלפן איך וועל זוכה זיין נאכאמאל אים צו קענען זען וועל איד אפשר זוכה זיין צו זען מעער".

האט דער איד געפרעט דעם רביה ר' הערש: "פארוואס וווען דער רוזינער האט אייך געגעבן א קוש האט אייר נישט צוריקגעבען א קוש?"

"מיינסט איז מען קען איזו גראנג משיג זיין אלע מדראיגות? דער 'סוד פון נשיקה' האט מען מיר נאכנית מאלה געוווען פון הימל". איז וויבאלד ער האט נאכנית מאכל געוווען דעם סוד פון נשיקה האט ער נישט צוריקגעקושט.

טבילה אין נהר דינור

הרה"ק רביה משה קאברינער זצ"ל, וואס איז געוווען א תלמיד פונעם לעכאויטשער זצ"ל, איז אויף דער עלטער געווואן זיינער מקשור צום רוזינער.

שטייט אין כתבי קודש, איז רביה משה קאברינער האט דערצ'ילט: אמאל ער בערב שבת פארנאקטס איז ער געצעסן ביים רוזינער, און ער האט געהרט דעם רוזינער זיך אונרוף: "איך דארך זיך לרערנען טובל זיין אין נהר דינור". בשעתן דאס זאגן האט דער רוזינער אינגעבעונג זיין קאף דריי מאל, און ער איז אים גערינען וואסער פון זיינע פיאות.

*

מיין ברודער ר' משה ע"ה האט דערצ'ילט, וואס ער האט געהרט פון ר' מאיר נתן האפشتין ע"ה, וואס האט זיך געדרייט בי רביה מאטל סלאנימער זצ"ל, וואס ער האט געהרט פון רביה מאטאל: אמאל זענען ביים רוזינער געצעסן דריי צדיקים, רביה משה קאברינער, דער מאגLINיצער, און דער דרייטער האט ער נישט געווואלט זאגן. און דער רוזינער האט געשגעסט מיט זיין.

רביה משה קאברינער איז געווואן איזו דערשראָקן, איז די אוינן זענען אים אַרויסגעקומען פון פחד, דער מאגLINיצער האט

דער הייליגער רוזינער זצ"ל

(חלק ב')

חולוקא דרבנן

דער ראת'הוּרְבָּנְדִּיְקָעֵר רְבִי חַדְבָּן זֶל האט דערצ'ילט וואס ער האט געהרט פונעם רביה זצ"ל: רביה אהרן טשערנאביבער זצ"ל איז געוווען א מוחותן מיטן רוזינער, וויל דער טשארטקובער, דער זון פונעם רוזינער, איז געוווען אן איידעם בי רביה אהרן טשערנאביבער. אמאל איז די טשארטקובער רביכין געפֿאָרְן קִיְּן טשערנאביבער, צום טاطן רביה אהרן טשערנאביבער. האט דער טשארטקובער מיטגעשיקט א מותנה פארן שוער, א בעקיישׁוּ וואס ער האט געהרט בירושא פון זיין טاطן, דער רוזינער.

ווען רביה אהרן טשערנאביבער האט ער זיך זיינער געפרידיט מיט דעם. און וווען ער איז געקומען ראש חדש צום דאוועגען האט ער ער אס אנגעטן.

הגמ ער איז אייביג געגענגען מיט ווייסע בגדים, בגדי לבן, און דאס איז געוווען א שווארץ בעקיישׁוּ, אבער דא איז ער יצא מגדרו, וויל רביה אהרן האט געזאגט: "דעם מוחותין א בגד איז מסוגל אויף יראת שמים".

אויסגעארבעט די אברים

נאך דער ראת'הוּרְבָּנְדִּיְקָעֵר רְבִי חַדְבָּן זֶל דערצ'ילט, איז הרה"ק רביה ר' הערש מוריינוב זצ"ל איז אמאל זומער געפֿאָרְן צום רוזינער, און אויפן וועג איז ער דורךגעפֿאָרְן די שטאָט לעמבערג, וואו דער ישועות יעקב איז געוווען דער מראָדאָטרא. האט אים דער ישועות יעקב געפרעטן פארוואס ער פארט צום רוזינער, ער איז דאָר נישט באָקאנט געוווען איז דער רוזינער קען לערנען.

האט ער גענטפערט: איזויע ער שטייט בי אברהム אבינו איז ער האט מקים געוווען די גאנצע תורה, אלע עשה'ס און לא תא תעשה'ס, נאכפֿאָר קבלת תורה, איי, פון וואו האט ער געווואסט אלע מצוות? וויל זיינע רמ"ח אברים און שס"ה גידים, וואס זענען אנטקען די רמ"ח עשה'ס און שס"ה לא תעשה'ס, זענען געוווען איזו אויסגעארבעט בקדושה וטהרה, איז יעדע אבר האט געווואסט וואס ער האט צו טון". האט רביה ר' הערש אויסגעפֿרְט: "דער רוזינער איז איז איז איז קדוש, איז ער איז אויף מאשי די גאנצע תורה דורך זיינע אברים און גידים".

סוד נשיקה

עס שטייט אין ספר בארת המים וואס ער האט געהרט פון רביה ברוך וויזניצער זצ"ל [דער פאטער פונעם אהבת ישראל], וואס ער האט געהרט פון איז איד וואס איז געוווען ביים רוזינער בשעת רביה

אין בاردיטשוב. עונען זי ארין צום רוזינער זיך געגעגעגען. קודם געגאנגען דער טאטע, און נאכדעם ווען עס איז געקומען צו רבּ דודז'יען פרעט אים דער רוזינער: "אייר פארט אויך שוין?" האט ער יונז'ין אויף זיין טאטן או ער האט אים געה'יסן האימפֿארן.

האט דער רוחינער געהאט אַקְפָּדָה, אָוֹן ער האט געזאגט: "הערט
גישט צו צו די דעה פון די שוטים. וווען עלטערן ואַלטן געוואויסט
וואָאַס מיר טווען מיט זיעער קינדער, וווען זי געבונדן די קינדער
אוֹן געברעננט צו מיר. די ווואָס האַלטן אָפֶן קינדער פון קומען צו
מיר איז גלייך ווי זי בִּינְדָן זי אָוֹן ווֹאָרְפָּן זי אַין פִּיעָר. אַיך זאג
גישט אָין ווֹאָסְעָר, ווֹילְפָון ווֹאָסְעָר קעַן מעַן זִיךְ נָאָךְ דָּאָטְעוּוּן,
אַבְּכָעֵר פָּוּנִיכְעָר קעַן מעַן זִיךְ נָיְשָׁת דָּאָטְעוּוּן".

六

בדיעור רוזינער האט אמאָל געזאגטו: "אֶזְמַעַן ווֹיל פֿאָרֶן צּוֹם צְדִיקְפּֿרָאַט מְעַן; אֶזְמַעַן פֿאָרֶט קּוֹמֶט מְעַן; אֶזְמַעַן קּוֹמֶט פֿוּלֶלֶט מְעַן".

תשובה דורר קומען

עלס שטיעיט אין ספר **בית ישראל**, איז דעד רוזינער האט אמאַל
געזאגט אויף דעם שפֿריך-ווארט: 'פּון נישט פָּאָרְן האט מען נישט
קִיְּין חֲרֹתָה', איז 'חרטה' מײַנט תשובה. איז מ'פארט נישט צו אַרבֵּין
אַזְמַט מען נישט חרטה - מען טוּט נישט תשובה.

六

בעש שטייט אין משנה, הולך ואינו עושה שכיר הליכה בידו. האט דער רוזינער געזאגט פשט, הולך - אז מען גייט צום צדיק, ואינו עושה - אפאילו דער צדיק קען אים נישט קיין טוביה טון, שכיר - ואוּספֿאַראָא שיכר וועסטו האבן? וווען ער קומט אָרוּפֿיך אָוּפֿיך יונגען וועלט, הליכת בידו - האט ער אָרְעַכְט (רשות) צו בעטן מען זאל אים פִּירַן צו בעטן אָדִיך ווֹאָס ער אֵין יוֹפָאַרְוּ אָז אִיכְתִּיב לְעָבָרְוּ

1

נagar שטייט אין ספר בית ישראל: אמא לא האבן די חסידים זיך זיער שטארק געשטופט ארום דעם רוזינער. האט זיך דער רוזינער אנגעראפּן: "פארוואס שטופט איר זיך איזו? נישט געונג איז איר קענט זיין מיט מיר אונטער אײַן דענק?" שפֿעטער האט ער געזאגט: יויישען געגעג איז איר קענט זיין מיט מיר אונטער אײַן דענק!"

אוריתא קמרתה ביה

עס שטייט אין ספר תפארת ישראל, פון רבי שלמה טעלינגאטור, איז דער טשענאויצער האט אים געזאנט אמאל: "דו וויסט דאר ווואס דער זיידע, דער רוזנער, האט אמאל געזאנט, איז וווען דער צדיק ווערט ברגז אוייפן חסיד זאל ער זיך נישט דערשרעגן. דער עשייך איז איז דער חסיד זאל ח'ו"וישט ווערט ברגז אוייפן דעם אידק".

מציל מדינה של גיהנום

עם שטייט אין קוונטרס **מילין סתוםין**, וזה ערד האט געהערט פונעם **שטעפינעשטער**, אז דער טאטע ז"ל, דער רוזנער, האט נעצאגט: "ווערד עס שווייצט בי מײַן טיש וועט נישט שווייצן אין **ייחיגונס**".

六

עם שטייט אין ספר בריך ישראל, פון אן אייניקל פונעם רוזנער,
או זיין זידע, דער רוזנער, האט אמאל גוזאגט: "דער וואס האט
אמאל אנגערירט אין מײַן קלאמקע ווועט נישט שטאָרבּן אָן
דזְבּוֹרָה"

גנ' חלש', און דער דרייטער איז אינגעשלאלפֿן. און דער רוזינער
האט גענדיגט: "הן הָן מעשי מרכיבּה".

אשי ישראל

עם שטיטיט אין ספר אויר לישרים פון קאברינער, אמאל בעי
געזעגעגענער האט דער רוזינער געזאגט פאר רבוי משה קאברינער:
"לְבָעֵר, הַאֲרַצִּיגָּעֵר רַבִּי מֹשֶׁה, וְוָסֵם קָעֵן אֵיךְ גַּעֲבֵן פָּרָא
גַּעֲדַעַנְקָעַנְיִישׁ?"

בדער רוזנער האט אראפגענומען די יארמולקע פון קאָפּ, און רבִי
משה האט עס אַנגעטען. האט ר' משה געזאגט נאָכָדָם: 12 שעה
דענראָך האט מיר נאָך געהיצט אין קאָפּ [עס איז נאָך געווען הייס].

צדיק צדיק תרדוף

רבי מאטן סלאנימער ז"ל האט דער מהותן פונעם רוזזינער, רב **חיים קאיסובער זצ"ל**, האט זיך אסאך געפארעט פארן רוזזינער ווען ער אייז אנטלאפּן פון דוזין אוון אונגעקומען קיין סאדיגורא.

האמנאל את דער רוזינער געפרענט פון רביע חיים: "מיר האבן געהערט אויר רעדט אפ איידן פון פארן צו אוונז?"
האט רביע חיים קאָסובער געונטפערט: "אמט, אבער וואס האבן די זוראָבעס - ד.מ. פשוט'ע מענטשן - צו פארן צו אוינע? מיר דארפֿן
פארן צו אוינע, נישט זי".

חיזוק אמונה בעיקבתא דמשיחא

**פונומ רוזנער צענען דא אסאך ווערטעד איבער פארן צו
צדיקים, אמונה צדיקים, התקשרות לצדיקים, און סייפור
צדיקים.**

אכאל האט דעת רזינער געזאגט: "פאר משיח וועט קומען וועט זיין גרויסע נסיגנות אין אמונה און עס וועט זיין זיער שווער. ואס וועט זיין דיעצה? איז מען וועט זצין צוזאמען, מען וועט זיך האלטן בזחודות און רעדן פון צדיקים, דאס וועט מהזק זיין דיאמונה".

עם איז דא די באקאנטע וווארט פונעם רוחנער אויפן פסוק האספּו
ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, אשר יקרא
אתכם - עס ווועט זיין קאלט, א קדריות, באחרית הימים, איז די
עצה' האספּו - מ'זאל זיך צוזאמקומען, ואגידה - און רעדן פון
עדיבים

י'פה שיחחו של ארוח

בדער ראת' מיטרויוקער ובי דרבנן ז"ל האט דערציזילט: אמא לאזענען געקומען צום רוזנער צוויי חסידים מהבריס ספרים. איינער, אגריסער תלמיד חכם, ואס האט מחבר געווון א ספר אויף הפלפול או דויב צויניגוואר האטו אנטונגונומגו מיטבו אידיגיטים

האט דער רוזינער געזאגט איז קודם וועט ער געבן אַ הסכמה אויף
די ספר פון די סייפורים. פאָרוואָס? וויל אויף די פֿלפּוֹלִים קען
אַכְמָאַל קומען אַיינער און זִי אַפּוּוֹנֶנדַן. אַבער סֿיפּוֹרִי צְדִיקִים,
וּוְאוֹזִי זִי צְאַן נָאֵר זִיִּין בְּרַעֲגָעָן זִי אַרְיִין אַמְנוֹת צְדִיקִים.

טף למה באו?

בדער בעל מחבר פון ספר תהלה לדוד, רבי דוד"ע אורטנברג ז"ל, אין געוען רב אין באידיטשוב. אמאַל איז ער געפֿאָרֶן צום רוזינער מיט זיַין טאטֵן אויף שבת. נאָך שבת האָט אִים דער טאטֵע געזאגט ער זאל שיין אהַיְימְפֿאָרֶן, ער האָט דאָר געהאָט אַרבענות פֿאָסְטּוֹן

רוזינער האט אמאָל געזאגט: "ווען עס קומט צו שידוכים האבן אפּילו מלאַכִים וּשְׁרֶפִים נישט קיַין השגה אין דעם. וויל ווען יא וואַלט איך אוַיך געווואָסט".

שיחת עופות

עס שטייט אין **תפארת ישראל**, אָז עַר האט געהערט פון ר' שלום אומאנער-טעלפֿליךער רב, ואָס איך געוווען אָס סקוּירער חסיד וּאָס האט געוואָוינט אין ארץ ישראל, אָון איך אוַיך געוווען אָס חסיד פון הרה"ק רבי יוסף מאיר לֹפּוֹן מַחְנִיקָא זצ"ל, אָז עַר האט געהערט פון רבי יוסף מאיר לֹפּוֹן זיין שווער, דער אַיצְיָק סקוּירער זצ"ל, וּאָס האט געהערט פון זיין שווער, אָון געזאגט רוזינער בהז הלשון: "עס איך נישט דא קיַין פִּינְגְּנָלָע אַין וּאָלָד וּאָס זאל אַטְשְׁוּוֹיטְשָׁע טָאָן, אָון איך זאל נישט וויסְטָן פון דעם!".

צדקה הצדיק

נאָך ווערט געבעגענט אין **תפארת ישראל**, אמאָל איך אָיך געוקמען צום רוזינער זיך שואָל עַצְה זײַן אָן עַנְיָן פון מסחר. דער רוזינער האט אִים געגעבען אָן עַצְה, אָון עַר האט ב"ה זיעַר שֵׁין מצליח געוווען, ער איך געווארן אָן עוֹשֶׂר. אָז עַר געוקמען צום רוזינער אָון געזאגט: "רְבִי, וּוּפִיל גַּעֲלָת זָל אַיך גַּעֲבָן?" וּוּיל בְּזָכֻת דָּעַם רְבִינְסְּ בְּרַכָּה האט ער אַזְוִי מצליח געוווען.

האט דער רוזינער געגענטפֿערט: "אַיך זאל זָאָגָן וּוּפִיל מָעָן זאל מִיר גַּעֲבָן? וּוּפִיל אַיך האט אַזְיָה אַזְוִיפִּיל גַּיבְּטָן עַר מִיר".

משביע על כל חי

נאָן הסתלקות פונעם **טרעלְסְקָעָר זצ"ל** זענען אָחָלָק חסידים געפֿאָרן צום רוזינער. טְרָעַלְסִיק, אָיז וּי באָקָאנְט געוווען זַיְעַר אָוֹ אַרְעַמְעַחְסִידָה, זַיְהַ אָבָּן בְּכָל נִישְׁתְּ עַסְּקָ גַּעֲבָן אָין קַיְיָן גַּשְׁמִיוֹת, זַיְהַ אָבָּן עַסְּקָ גַּעֲבָן נָאָר אָין רַוחַנִּוֹת.

ווען זַיְיַ זענען דאס ערשות מאָל געוקמען צום רוזינער זענען זַי אַרְיַין גַּעֲבָן אָנוֹ קוּוֹטִיל, אָון זַיְהַ אָבָּן גַּרְאַנִּישָׁט אַרְיַינְגַּעַשְׁרִיבָן עַנְיִינִים פון פרנסָה צַיְאַנְדְּעָוָן גַּשְׁמִיוֹתִידְגִּינָּע זַאָכָן, כַּאֲשֶׁר זַיְיַ זענען גַּעֲבָן געוואָוינט בַּיְזַיְעַר בְּרַיְין, דער טְרָעַלְסִיקער.

ווען דער רוזינער האט דאס געזען האט ער זיך אַנגְעַרְופּן: "עס שטייט אָין שְׁלָחָן עַרְוָך גַּעֲפִסְקִיט, אָז אַוְיָבָה האט מָעָן נִישְׁתְּ אַינְזִי גַּעֲהָאָט דָּעַם ערְשָׁטָן פְּסוֹק, זַיְיַ זַעֲלָבָע זַאָך אָז גַּעֲבָן, אָון מָעָן דָּרְךָ אַז אַוְיָבָה האט מָעָן נִישְׁתְּ אַינְזִי קְרִיאָת שְׁמָעָן, דִּי זַעֲלָבָע זַאָך אָז אַז דִּי הַלְּכָה אַז אַוְיָבָה האט בַּיְזַיְעַר אַז אַז דִּי דָּרְךָ מָעָן נִאָכָמָל אַבְּעַרְזָאָגָן, אַזְוִי בַּיְזַיְעַר קְרִיאָת שְׁמָעָן דִּזְרָאָך מָעָן אַזְוִי אַינְזִי הַבָּאָבָן בַּיְזַיְעַר אַז דִּי דָּרְךָ אַז אַז".

ער האט צוֹרִיק גַּעֲגָעָבָן דִּי קוּוֹטִיל עָלָך זַי גַּעֲהַיִינָּס אַרְיַינְשְׁרִיבָן אַלְעָל גַּשְׁמִיוֹתִידְגִּינָּע עַנְיִינִים אָזָן.

דער רַיְינְעָר מִילְּטָעָרְמָאָן

דער פֿאָטָעָר פון רְבִי מַאְטָל סְלָאַנִּימָעָר, רְבִי יְהוָדָה לִיְבָּזְלָ, האט געבעטען פונעם רוזינערס' גַּבָּאי עַר זַאָל אִים דְּעַרְצִילְין אָמַעְשָׁה וּאָס עַר הַאָט אַלְיַיְן גַּעֲבָן אָון מִיטְגָּנְלָעָבָט. האָט עַר דְּעַרְצִילְט אָזָוִי: אַמְּאָל זענען אַנְגַּעַקְמוּנָן צּוֹם רוזינער צַוְּיִי אָון זַיְבָּצְיָג אַזְוִי: אַידְישָׁע מִילְּטָעָרְלִיטִי, זַיְהַ אָבָּן גַּעֲשְׁרִיבָן אָנוֹ קוּוֹטִיל, אָון גַּעֲשְׁרִיבָן דְּעַרְעִין: 'אַבְּיַ אַבְּיַ, רְכָב יְשָׁרָאֵל וּפְרַשְׁׁיו, חֹסֶה נָאָל שָׁרִירַת יְשָׁרָאֵל וְאָל יְתַעַרְבָּ דָּמָ טָהָרָה עַמְּדָמָא' [אָז דער אַוְיָבָרְשָׁטָר זַאָל הַעֲלָפָן זַי זַאָל חַיְיָ נִשְׁתְּ גַּעֲהַרְגַּעַט וּוּעָרָן צַוְּאָמָעָן מִיט דִי גּוֹיִים בַּיְזַיְעַמָּה].

*

עס אִיז באָקָאנְט וּאָס שְׁטִיטִיט אַין **תפארת ישראל**, אָז ווען דער רוזינער אִיז גַּעֲפָרָן קַיְיָן אַוְיָבָה דָּעַר חַתְּנוֹה פּוֹנְעָם זָוָן, דָּעַר סָאַדְיָגָרָר, וּוּלְכָעָר אִיז גַּעֲוָעָן אַין אַיְדָעָם בַּיְם בַּיְתַאְרוֹן, אָז דער דְּוּרְכְּגַעְפָּאָרְן דִּי שְׁטָאָט פִּינְסָק, אָשְׁטָאָט גַּעֲבָן קַאָרְלִין, הַאָט דָּעַר רַזְוִינְעָר גַּעֲהַיִינָּס אַפְּשָׁטְעָלָן דָּעַם וּאָגָן אַינְמִיטָן שְׁטָאָט, אָון גַּעֲהַיִינָּס עַפְּעָנְעָן דָּעַם וּאָגָן, אָון זַיְר אַנְגְּנָעָרְפָּן: "וּוּעָר עַס וּוּעָט מִיר יַעַצְתָּ אַנְקָוּקָן וּוּעָט נִישְׁתְּ זָעָן דָּעַם גַּיְהָוּם".

יסורים של אהבה

נאָך ווערט געבעגענט אין **תפארת ישראל**, אָז אַמְּאָל בַּיְם בַּדְּיקָת חַמֵּיךְ האָט דָּעַר רַזְוִינְעָר גַּעֲהַיִינָּס עַפְּעָנְעָן דָּאָס לְעַדְלָ וּאוּס זַעֲנָעָן גַּעֲלִיגָּן אַלְעָזְלָבָר. עַר האָט זַיְקָ אַוְעַקְגַּעַשְׁטָעָלָט דָּעַרְעָבָן אָוֹן גַּעֲזָאָגָט: "דָּעַר זַיְיָדָע, דָּעַר גַּרְוִיסָּר מִגְּדָי, אִיז גַּעֲוָעָן דָּעַר קַאָפְּ פָּוֹן מִשְׁיחָה, רְבִי אַהֲרֹן טְוּטוּבָר אִיז גַּעֲוָעָן דִּי לִינְקָעָה אָבָּן פָּוֹן מִשְׁיחָה, רְבִי ר' בְּרוּכִיל אִיז גַּעֲוָעָן דִּי לִינְקָעָה אָבָּן פָּוֹן מִשְׁיחָה. וּוּאָס בַּיְן אַיְקָ? בַּאֲדִיטְשְׁוּבָרָר בַּיְן אִיז גַּעֲוָעָן דָּאָס הָאָרֶץ פָּוֹן מִשְׁיחָה. אַגְּרָאָבָר יְוָגָן, אָון אַבְּן דּוּמָם, אַשְׁטִין, דִּי בְּרִילְיאָנְטָ פּוֹנוּם קְרוּין". נַאֲכָדָעַם האָט עַר מִשְׁיחָה גַּעֲוָעָן אָוֹן גַּעֲזָאָגָט: "יִסְוּרִים פָּוֹן דִּי רְדִיפָּה אַבָּן גַּעֲהָאָט יַעֲקֹב אַבְּינוֹ אָוֹן דָּוד הַמֶּלֶךְ. אַקְעָגָן יִסְוּרִים אָוֹן רְדִיפָּה וּוּלְאָרָק מִיר נִישְׁתְּ שְׁעַמְעָן אַפְּלָגָעָן דִּי אַבָּותָ. אָז רְדִיפָּה וּוּלְאָרָק מִיר נִישְׁתְּ שְׁעַמְעָן וּוּלְאָרָק מִקְּאָן אַסְעָדָה פָּאָר אַלְעָזְלָבָר, וּבְפִרְטָה פָּאָר מִינְעָעָ מעַנְטָשָׁן. דָּעַנְסָמָאָל וּוּלְאָרָק שְׁטָעָלָן דִּי זַלְבָּעָר פָּוֹן מִיר, אָוֹן גַּאֲטָבָן זַיְזִידָן".

*

עס שטייט אין **ספר בית ישראל**, אָז דָּעַר רַזְוִינְעָר האָט אַמְּאָל גַּעֲזָאָגָט אַוְיָזִיךְ: "וּוּי אִיז פָּאָר דָּעַם דִּיאָמָאָנְט שְׁטִין וּוּס האָט נִישְׁתְּ קַיְיָן אַוְיָזִיךְ".

ישראל ואורייתא כולהו חד

אַיך האָט גַּעֲהָאָט פָּוֹן הרה"ח ר' מָשָׁה בָּרוּן שְׁלִיטָא, וּוּס האָט גַּעֲהָאָט פָּוֹן הַגְּהָה"ח ר' מָשָׁה גַּבְּאי עַהָּ, אָז דָּעַר רַזְוִינְעָר האָט אַמְּאָל גַּעֲזָאָגָט: "דִּי גַּאנְצָע תּוֹרָה לִיגְט אַינְעָם עַרְשָׁטָן פְּסוֹק, דִּי עַרְשָׁטָעָ פְּסוֹק לִיגְט אַינְעָם עַרְשָׁטָן וּוּרְאַט, 'בְּרִאַשְׁתִּ'. אָוֹן דִּי עַרְשָׁטָן פּוֹנוּם בָּ'. לִגְט אָוֹן דָּעַר עַרְשָׁטָן אַוְתָה, בָּ'. אָוֹן דִּי בָּ אָוֹן דָּעַם פִּינְטָל פּוֹנוּם בָּ'. אָוֹן דִּס פִּינְטָל בֵּין אַיךְ".

בעל השמואה עומד נגדו

אַיך האָט גַּעֲהָאָט פָּוֹן ר' מָשָׁה כָּהָן עַהָּ, וּוּס עַר האָט נַאֲכָגְזָאָגָט פָּוֹן אַיְינְעָרָס, אָז דָּעַר רַזְוִינְעָר האָט גַּעֲזָאָגָט: "אַיך וּוּלְכָעָט גַּעֲקָעָנְטָר הַעֲלָמָן דִּי גַּעֲקָעָנְטָר גַּעֲקָעָנְטָר פְּסוֹק, דִּי עַרְשָׁטָעָ פְּסוֹק מִקְּבָּל פְּנִים זַיְיָ, אָון אַיך דָּרְךָ מִקְּרָמִים זַיְיָ גַּעֲזָעָנְעָן, מִמְּלָאָ גַּעֲזָעָנְעָן מִידָּעָה לְאָגָג בְּלָאָט גַּמְּרָאָ".

היום נתנה

נאָך ווערט געבעגענט אין **תפארת ישראל**, אָז דָּעַר רַזְוִינְעָר האָט אַמְּאָל גַּעֲזָאָגָט: "אַין הַיְמָל לְעַרְנְטָמָן דָּעַם זַוְּהָר הַקְּדוֹשָׁ יְעַדְנָטָג מִיט אַן אַנְדָעָר פְּשָׁטָ".

مزוג זיווגים

עס שטייט אין **אמרות תהורות** פונעם רַאֲחַמִּיטְרִיוּקָעָר רְבִין חַדְבָּן זָלָ, וּוּס עַר האָט נַאֲכָגְזָאָגָט פָּוֹן רְבִין זָלָ, אָז דָּעַר

א מלאך קומט אין שטאט, און אין די 'אקדמי' וואס מ'זאגט שבויות, שטייט איז א מלאך האט זעקס פליגלען, און ער זעט עס נישט.

ווען דער רוזינער האט געהרט ער געהיסן מאאל אים ווייזן זיינע זעקס הייליגע זון. דער ערשטער, רב **שלום יוסף** ער האט געהיסן נאכן טاطן פונעם רוזינער. דער צוויטער איז געווען דער **סאדיגורע**, הרה"ק ר' אברהם יעקב, ער האט געהיסן אברהם נאכן זיידן רב **אברהם המלאך**. דער דרייטער איז געווען רב **דוב בער** - דער **לייעווער**, ער איז געווען אן איידעם ביימ טשערנאנבלער מגיד, און געהיסן נאכן גורייסן מגיד. דער פערטער איז געווען רב **מנחם נחום שטעפניעשטער**, ער האט געהיסן נאכן מאור עינימ. דער פינפטער איז געווען רב **דוד משה** טשרטקובער, ער איז געבורן געווארן שבויות, האט מען אים אנאמען געגעבן דוד, און משה נאכן שוער פונעם רוזינער, רב **מרדכי פייבוש באַרדיטשבער**. דער זעקסטער איז געווען רב **מרדכי פייבוש הוסיאטינער**, ער האט געהיסן נאכן פטעטער דער **טשערנאבלער מגיד**. הgeom דער טשערנאנבלער מניד האט געלעט דעמאלט, איז באָקאנט איז דער רוזינער האט געזאגט: "דער פטעטער רב **מאטאל איז שוין** כמה יארן נישט דא אויף דעם עולם".

בזמן השצדיק בעיר

עס שטייט אין **תפארת ישראל**, איז געווען דער רוזינער איז אנטגעומען אויף סאדיגורה, איז געווען דער יריד יעדע פריטיג איז סאדיגורה, און ער איז אויסקומען רח"ל חילול שבת, וויל מען האט געארבעט כמעט ביז ביינאקט.

האט דער מצוה פון עליה לדגל. וואס איז געווען דער עניין? געווען איז צוחה פון עליה לדגל. האט געהאט איז געשטאנגען איז נאר,עס שטייט פון ארי' הק', איז געויסע עניין פון תיקון הנשומות ווערט געטונג דורך הסתכחות בפרצופין [מען קווקט און דעם פנים אינעם דעם אנדרן]. בשעתן עולה רג' זיין זענען געקוומען איזון פון פילע פלאצעער, מ'האט זיך געטראפען און זיך אנטקוקט אײַנע דעם אנדרון, און דורך דעם איז חרוב געווארן? איז און וואס איז די עצה זינט דאס בית המקדש איז חרוב געווארן? איז דא צוויי אופנים:

(א) אדער איז מען פארט צו צדיקים. (ב) אדער איז מען פארט אויף איריד. איזו קומט מען זיך צחאמ פון פארשידענע פלאצעער, מ'קווקט זיך אן איינער דעם אנדרון, און מאיז זוכה צו דעם תיקון. ביז יעצט, האט געדארפז זיין איריד, אבער יעסט איז איך בין דא צדיק האט געדארפז זיין איריד?!

פארוואס דארף מען דעם יריד?

אפער טאג שפטעטער איז באשטייט געווארן א געצעץ פון דער ארטיגער ממלה איז מען פירט אוועק דעם יריד פון סאדיגורה קיין טשערנאנויז, און ער זאל זיין אויף יעדן מאנטאג.

די ארבעט פון די מיליטערלייט איז געווען צו ריטן אויף פערד אהין און צוריק אויף דער פראנט.

האט דער רוזינער זי געהיסן איז ווען זי ריטן אויף זיינער פערד בשעת דער מלחהה, זאלן זי די גאנצע צייט זיין אנטגעטן אין תפליין און זאגן תhalbט. הנמ יעדע קליניע שינוי איז געווען סכנת נפשות מכש, וויל מ'וואאלט געקענט הרג'ענען אויף דעם, נאכדערכו אין מלחהה ציטין.

האט דער רוזינער זי וויטער אנטגעאגט איז ווען זי קומען צוריק פון דער מלחהה זאלן זי אריינוקומען צו אים.

כך הווה, זי זענען אלע ניצול געווארן און צוריקגעקומען. האט זיך דער רוזינער אנטגעופן: "איינער פעלט". האבן זי זיך אנטגערפן איז יונשט אריינוקומען. האט דער רוזינער געזאגט מען זאל אים איבערגעבן: "איך בעט ער זאל אריינוקומען", און יונער איז טאקע אריינונגקומען. ווען זי זענען אrios האט דער רוזינער געזאגט אויף יונעם: "איך האב נאך איז רינער מענטש נישט געזען".

חוות המלך

עס איז באָקאנט די פרשה וואס דער רוזינער איז געזען איז תפיסה צוויי און צואנציג חדשים. און ער האט געהאט אנטגעאגט פאר דער טاكتער, חי' מלכה, רב **איציקל סקווירער'ס רביצין**, איז זאל אים נישט קומען באָזוכן. זי האט זיך אבער נישט געקענט צוריקהאלטן איז זיך נאך א שטיך צייטי יא געקומען באָזוכן דעם טatan.

האט דער טאטע איך געפרענט: "פארוואס ביסטו געקומען? איך האב דאך געהיסן איז דו זאלסט נישט קומען". האט זי גענטפערט איז זיך אבער נישט געקענט צוריקהאלטן. א קורצע צייט שפטעטער איז זיך נבעבע נפטר געווארן, אונע קינדער ל"ע.

דער רוזינער האט געזאגט: "עס טוט מיר נישט איזוי באָנג אויף דער מלכה ווי אויף דעם מלך" [עס טוט אים מער ווי איז ער האט פארלירין דעם מלך, רב **איציקל סקווירער**, ווי דער טاكتער מלכה].

אפיקו נאך איך פטירה האט רב **איציקל סקווירער** אנטגערפן דעם הייליג רוזינער, 'דער הייליגער שווער'. דעם רוזינער'ס קינדער פלען דופן רב **איציקל סקווירער**, אפיקו שפטעטער אויך, 'דער שוואגער'.

מלאכיהם

דער רוזינער האט געהאט זעקס זון. אמא לאיז דער רוזינער געקומען אין א שטאט און געפראוועט דעם עולם. אינדרז'יט איז געשטאנגען א קינד און געקווקט. האט מען אים געפרענט פארוואס ער קווקט איזוי, האט ער גענטפערט וויל מ'האט געשמוועסט איז

זכותם יגן علينا ועל כל ישראל